

„PRO-GAL”
Przemysław Galiński
ul. Stadionowa 7; 19-500 Gołdap; tel. 609-685-299; e-mail: pgk10@op.pl

EGZ.1

INWESTOR:	Gmina Miasto Ełk ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk			
PRZEDSIĘWZIĘCIE BUDOWLANE:	Przebudowa chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej przy ulicy Armii Krajowej w Ełku dz.nr 436 i 404 obręb Ełk-1 <i>Kategoria obiektu:IV</i>			
FAZA OPRACOWANIA:	PROJEKT BUDOWLANY			
FUNKCJA	BRANŻA	NUMER UPRAWNIEŃ	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
PROJEKTANT	DROGOWA	WAM/0126/PWOD/10	mgr inż.Przemysław Galiński	
SPRAWDZAJĄCY		PDL/0105/POOD/14	mgr inż. Mariusz Jamiołkowski	

Ełk, 28 luty 2017r.

„PRO-GAL”

Przemysław Galiński

ul. Stadionowa 7; 19-500 Gołdap; tel. 609-685-299; e-mail:pgk10@op.pl

Oświadczenie:

Zgodnie z ustawą z dn.07.07.1994r. – Prawo Budowlane (Dz.U. z 2013r., poz. 1409 z późniejszymi zmianami T.J.) oświadczam, że dokumentacja projektowa, pn.

PROJEKT BUDOWLANY

„Przebudowa chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej przy ulicy Armii Krajowej w Ełku ” (numery działek 436 i 404 obręb geod. Ełk 1) opracowany na zlecenie Gmina Miasto Ełk ul.Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk -został wykonany zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej, posiada niezbędne uzgodnienia. Jest kompletny z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

FUNKCJA	BRANŻA	NUMER UPRAWNIEN	IMIE I NAZWISKO	PODPIS
PROJEKTANT	DROGOWA	WAM/0126/PWOD/10	mgr inż. Przemysław Galiński	
SPRAWDZAJĄCY		PDL/0105/POOD/14	mgr inż. Mariusz Jamiołkowski	

Ełk, 28 luty 2017r.

**Wykaz działek objętych opracowaniem pn.: „Przebudowa zatoki parkingowej przy ulicy
Armii Krajowej w Elku”**

1. Działki (Inwestora-Gmina Miasto Elk) o numerach geodezyjnych:

- nr 436;

- nr 404;

SPIS TREŚCI

I. Część opisowa

1. Strona tytułowa.	1
2. Oświadczenia projektanta i sprawdzającego o kompletności opracowania.....	2
3. Wykaz działek objętych opracowaniem.....	3
4. Spis zawartości opracowania.....	3
5. Uprawnienia sprawdzających i projektantów z zaświadczeniami PIIB.....	4
6. Pełnomocnictwo do podejmowania czynności formalno-prawnych.....	10
7. Uproszczony Wypis z rejestru gruntów z dnia 08.02.2017r.	11
8. Opis techniczny.....	15
9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.....	21

II. Część rysunkowa

1. Mapa syt.-wysokościowa w skali 1:500,(orientacyjna skala 1:10 000)	nr rys1
2. Projekt zagospodarowania terenu w skali 1:500.....	nr rys.D-1 i D-2
3. Przekrój normalny w skali 1:50.....	nr rys D-3

OPIS TECHNICZNY

Do projektu budowlanego pn.: „Przebudowa chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej przy ulicy Armii Krajowej w Ełku”

1. Podstawa opracowania

Projekt budowlany opracowano na podstawie:

- ❖ Umowa Nr 44/ZI/2016 z dnia 29.11.2016 r.,
- ❖ Mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1:500,
- ❖ Pomiarów sytuacyjnych w terenie,
- ❖ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43 poz. 430),
- ❖ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U z 2006 r. Nr 156, poz.1118 z późn. zmianami),
- ❖ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. r. w sprawie zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz.1133),
- ❖ Uzgodnienia
- ❖ Uproszczony Wypis z rejestru gruntów z dnia 08.02.2017r

Inwestor: Gmina Miasto Ełk, ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk.

2. Parametry techniczne projektowe

Ścieżka rowerowa na odcinku od ul. Dąbrowskiego do ul. Orzeszkowej przy ulicy Armii Krajowej - długość 446,00m

- szerokość ścieżki rowerowej dwukierunkowej - 2,50m
(założenie przejazdu 50-150 R/h)
- prędkość projektowa - 30,0km/h
- wyokrąglenie załomów krawędzi jezdni łukami o promieniu - 20,0m i 80,0m
- spadek poprzeczny ścieżki rowerowej w kierunku kraw.jezdni– 2,0%

Razem powierzchnia objęta projektem zagospodarowania terenu: 5780 m²

3. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania są roboty budowlane polegające na przebudowie istniejącego chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej. Zakres projektowanej ścieżki rozpoczyna się w pobliżu granicy działki 404 i 397/1 (ulica E.Orzeszkowej) dalej podążać będzie wzdłuż ulicy Armii Krajowej (strona lewa-działka 436) a kończyć się będzie na włączeniu do istniejącej ścieżki rowerowej w ulicy Dąbrowskiego. Długość projektowanego odcinka ścieżki rowerowej wynosi 446,0m. Szerokość ścieżki rowerowej wynosi 2,5m. Ze względu na połączenie z istniejącą ścieżką

rowerową w ulicy Dąbrowskiego oraz ilość uzbrojenia podziemnego założono wykonanie ścieżki rowerowej o nawierzchni rozbieralnej - z kostki brukowej betonowej koloru czerwonego o gr.8cm - bezfazowej. Projektowaną ścieżkę rowerową będzie ograniczać od strony zieleńca obrzeże betonowe o wym.8x30cm na podsypce cementowo-piaskowej. Od strony chodnika natomiast założono wykonanie "wybruku" z kostki brukowej betonowej o gr.8cm - bezfazowej w kolorze grafitowym. Poprzez zlokalizowanie ścieżki i zachowanie normatywnych szerokości istniejącego chodnika stała się konieczna przebudowa istniejącej zatoki parkingowej przy skrzyżowaniu ulicy Armii Krajowej z ulicą Orzeszkowej. Po przebudowie parkowanie pojazdów na parkingu odbywać się będzie równoległe do osi jezdni. Założono pozostawienie 4 miejsc parkingowych. Ścieżka rowerowa w ulicy Orzeszkowej przebiegać będzie po jezdni-dł.ok.35m na odcinku od ulicy Armii Krajowej do granicy z działką o nr 397/1.

Opracowanie obejmuje:

- roboty przygotowawcze w tym rozbiórkowe nawierzchni istniejącego chodnika, istniejącej zatoki parkingowej i elementów ulicy,
- roboty ziemne związane z korytowaniem pod konstrukcję ścieżki rowerowej i jej elementów,
- budowę konstrukcji ścieżki rowerowej, zatoki parkingowej,

4. Cel opracowania

Wykonanie nowej ścieżki rowerowej, ma na celu promocję Centrum miasta i rozwój turystyki rowerowej. Stworzenie bezpiecznej infrastruktury dla ruchu rowerowego będzie stanowić element rozwoju zrównoważonego transportu. Rozwój turystyki rowerowej będzie niewątpliwie czynnikiem rozwoju lokalnego. Niniejsze opracowanie dotyczy odcinka ścieżki rowerowej w mieście Ełk w województwie warmińsko-mazurskim.

5. Stan istniejący

W chwili obecnej w omawianej lokalizacji znajduje się chodnik o zmiennej szerokości 4,0m-5,0m. Nawierzchnia istniejącego chodnika z kostki brukowej h=8cm. Nawierzchnia chodnika w dobrym stanie. Przedmiotowy chodnik znajduje się na ulicy Armii Krajowej na działce o numerze 436.

5.1. Urządzenia obce w pasie drogowym

Na terenie projektowanej przebudowy zlokalizowane są następujące rodzaje uzbrojenia technicznego infrastruktury miejskiej:

- przyłącze wodociągowe,
- linię komunalno – oświetleniową,
- kable energetyczne,
- kanalizacja telefoniczna,
- monitoring miejski z sieci ELKMAN
- oświetlenie uliczne,
- sieć wodociągowa,
- kanalizacja sanitarna,
- kanalizacja deszczowa,
- sieć ciepłna,
- sieć gazowa,
- przyłącze gazowe.

W stanie obecnym nie występuje kolizja z istniejącym uzbrojeniem technicznym wobec czego nie zachodzi konieczność ich przebudowy.

5.2. Charakterystyka zabudowy i otoczenia

Zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia ścieżki rowerowej stanowi zabudowa usługowo-mieszkaniowa.

5.3. Istniejący pas drogowy

Projektowane zadanie mieści się w granicach następujących działek:

- a). działki (Inwestora-Gmina miasto-Elk) o numerach geodezyjnych:
  - nr 436 i 404.

5.4. Charakterystyka zieleni drogowej

Na terenie objętym projektem budowy nie występują elementy zieleni, które podlegają ochronie. Nie zachodzi konieczność wycinki drzew.

6. Rozwiązania projektowe

6.1. Z uwagi na nawierzchnie chodnika.

- nawierzchnia chodnika z kostki brukowej betonowej gr.8cm-do przełożenia,
- na szer.70cm i długości 20m rampa z płytki antypoślizgowej odmiennego koloru,
- podsypka cementowo - piaskowa grubości 5 cm,

6.2. Z uwagi na nawierzchnie ścieżki rowerowej.

- nawierzchnia z kostki brukowej betonowej bezfazowej o wym.10x20cm koloru czerwonego i gr.8cm,
- podsypka cementowo-piaskowa C-2,5/5 Mpa gr.5 cm,
- podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego kat.C_{90/3} o gr.15cm,

W ulicy Orzeszkowej na istniejącej nawierzchni bitumicznej założono wykonanie warstwy z żywicy grubowarstwowej o gr.1-4mm koloru czerwonego, przeciwpoślizgowej.

Spadek poprzeczny ścieżki rowerowej 2% w kierunku krawędzi jezdni, podłużny w kierunku naturalnego spadku terenu.

6.3. Przekroje konstrukcyjne

Na przekroju normalnym załączonym do projektu przedstawiono szerokości i spadki poprzeczne ścieżki rowerowej. Spadek poprzeczny ścieżki jednostronny - 2%.

6.4. Niweleta projektowana ścieżki rowerowej

Rozwiązanie wysokościowe ścieżki należy dostosować w optymalny sposób do istniejącej nawierzchni oraz powiązań komunikacyjnych.

6.5. Odwodnienie projektowanej ścieżki

Odwodnienie ścieżki odbywać się będzie przez nadane spadki podłużne i poprzeczne, powierzchniowo na przyległy teren będący własnością Inwestora-dalej do istniejącej kanalizacji deszczowej.

7. Roboty rozbiórkowe

Roboty rozbiórkowe obejmują rozbiórkę nawierzchni, rozbiórkę nawierzchni z kostki brukowej betonowej, podbudowy, ław betonowych, chodników, krawężników i oporników kamiennych. Elementy ulicy pochodzące z rozbiórki, nadające się do

ponownego wykorzystania (przede wszystkim opornik kamienny!) należy przekazać Inwestorowi.

Elementy nawierzchni ulic, ich konstrukcje zostały zwymiarowane w części rysunkowej i szczegółowo opisane zarówno na rysunkach, jak i w części kosztorysowej.

8. Wpływ inwestycji na środowisko naturalne

Omawiane przedsięwzięcie nie pogorszy stanu środowiska naturalnego. Wykonanie nowej, równej nawierzchni ścieżki rowerowej uporządkuje występujący ruch rowerowy, zwiększy bezpieczeństwo użytkowników ruchu pieszego, zwiększy komfort użytkowników.

Zastosowanie sprawdzonych technologii w budownictwie drogowym oraz materiałów dopuszczonych do budowy, które będą posiadały atesty i aprobaty techniczne, nie spowoduje dodatkowych zagrożeń dla środowiska. Stosunki wód gruntowych nie zostaną zakłócone. Obszar wokół przebudowanego zadania zostanie odpowiednio zagospodarowany i uporządkowany, co wpłynie korzystnie na ogólny ład przestrzenny terenu.

9. Organizacja ruchu

Organizacja ruchu na czas prowadzenia robót budowlanych wynikać będzie z przyjętego przez Wykonawcę harmonogramu realizacji robót. Wszelkie roboty powinny być prowadzone w oparciu o zatwierdzony projekt czasowej organizacji ruchu na czas prowadzenia robót.

Znaki drogowe powinny być ustawione po prawej stronie jezdni na słupkach stalowych ocynkowanych $\phi 60\text{mm}$, w odległości 0,5-2,0m od krawędzi jezdni, na wysokości 2,0m w terenach zielonych i 2,20m w chodniku (dół tarczy od powierzchni gruntu).

10. OBSZAR ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Obszar oddziaływania obiektu o którym mowa w art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane, obejmuje część nieruchomości:
dz.nr 436 i 404 obręb Ełk-1

11. Wytyczne do realizacji

Na projekcie zagospodarowania wchodzącym w skład dokumentacji naniesiono uzbrojenie podziemne. Przy zbliżeniu do zasuw wodociągowych, sieci gazowej, kabli telefonicznych roboty ziemne należy prowadzić ze szczególną ostrożnością- ręcznie.

Całość robót prowadzić pod nadzorem osoby uprawnionej. Wytyczenie powierzyć uprawnionemu geodecie.

Oznakowanie prowadzonych robót powinno być zgodne z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. Nr 220, poz.2181).

Obowiązkiem wykonawcy jest zapewnienie przejścia dla pieszych i dojazdu do posesji. Po zakończeniu robót należy wykonać inwentaryzację geodezyjną.

INWESTOR:	Gmina Miasto Ełk ul. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk			
PRZEDSIĘWZIĘCIE BUDOWLANE:	Przebudowa chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej przy ulicy Armii Krajowej w Ełku			
FAZA OPRACOWANIA:	Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia			
FUNKCJA	BRANŻA	NUMER UPRAWNIENI	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
PROJEKTANT	DROGOWA	WAM/0126/PWOD/10	mgr inż. Przemysław Galiński	

Ełk, luty 2017 r.

INFORMACJA

DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

1. Zakres robót całego zamierzenia inwestycyjnego oraz kolejność realizacji.

Podczas zadania pn.: „Przebudowa chodnika w zakresie wydzielenia na nim ścieżki rowerowej przy ulicy Armii Krajowej w Ełku” będą wykonywane roboty związane z przebudową ścieżki. Wszystkie roboty objęte dokumentacją będą wykonywane w pełnym zakresie j.n;

1.1. Roboty drogowe

- roboty rozbiórkowe nawierzchni jezdni i elementów ulic,
- roboty ziemne związane z korytowaniem pod konstrukcję nawierzchni ścieżki i pozostałych elementów ulicy,
- wykonanie konstrukcji nawierzchni ścieżki, parkingu, chodników,
- regulacja pionowa urządzeń podziemnych,
- wykonanie oznakowania pionowego i poziomego.

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych – uzbrojenia podziemnego

Teren objęty opracowaniem jest w całości zabudowany i zagospodarowany.

W rejonie robót występuje następujące uzbrojenie:

- kanalizacja deszczowa,
- kanalizacja sanitarna,
- sieć wodociągowa,
- kanalizacja telefoniczna i kable telefoniczne,
- linia energetyczna komunalno – oświetleniowa,
- sieć gazowa,
- sieć ciepła,
- linie kablowe nN-0,4 kV

3. Wskazanie elementów zagospodarowania terenu budowy, mogących spowodować zagrożenie

Roboty drogowe będą wykonywane w wydzielonym geodezyjnie pasie drogowym. Do podstawowych zagrożeń z uwagi na zbliżenia podczas robót oraz wykonywania ich pod ruchem zaliczamy:

- istniejącą linię energetyczną napowietrzną i kable energetyczne

- wykopy pod kable elektryczne,
- prace wykonywane w pobliżu jezdni z występującym ruchem pojazdów,
- prace wykonywane w pobliżu czynnych linii napowietrznych niskiego i średniego napięcia,
- prace ziemne wykonywane przy zbliżeniach i krzyżówkach z istniejącymi kablami energetycznymi

oraz :

- składowiska materiałów budowlanych w czasie budowy
- źle zabezpieczony sprzęt oraz urządzenia i maszyny budowlane.

Pojazdy i sprzęt ciężki powinny mieć wyznaczone i oznakowane miejsce postojowe. Miejsca na składowanie materiałów i wyrobów powinny być utwardzone, a składowane materiały zabezpieczone przed wywróceniem, spadnięciem lub rozsunięciem. Materiały drobnicowe powinny być ułożone w stosy o wysokości nie większej niż 2.0 m. Składowiska powinny odpowiadać zasadom BHP i wyposażone w sprzęt p.poż.

4. Wykaz podstawowych zagrożeń przewidzianych podczas realizacji

UWAGA: wszystkie roboty budowlane będą odbywać się podczas trwającego ruchu drogowego.

4.1. Roboty ziemne

- rodzaj: zagrożenie zdrowia lub życia ludzi, uszkodzenia sprzętu, kolizje,
- miejsce i czas: na terenie budowy podczas wykonywania robót ziemnych związanych z wykopami pod konstrukcję nawierzchni jezdni i elementów ulic, pod kanalizację deszczową, kable energetyczne, oświetlenie uliczne i transport nadwyżki urobku.

Zagrożenie występuje przy zbliżeniu do uzbrojenia podziemnego, jak:

- kable energetyczne, napowietrzna linia energetyczna,
- podczas pracy koparki i załadunku urobku na samochody,
- wtargnięcie osób postronnych w strefę pracy sprzętu,
- roboty ziemne wykonywane przy pomocy koparek, spycharek i równiarek,
- w czasie transportu urobku,

W każdej chwili może nastąpić awaria sprzętu, porażenie prądem, wtargnięcie osób postronnych, nieuwaga operatora koparki – te elementy potęgują zagrożenie na budowie.

Poza budową podczas transportu urobku i materiałów z rozbiórki– kolizje drogowe.

UWAGA: Roboty ziemne przy zbliżeniu do kabli energetycznych, sieci gazowej, wodociągowej i telefonicznej prowadzić ręcznie, zgłaszając ich prowadzenie właścicielom sieci.

4.2. Roboty rozbiórkowe

- rodzaj: zagrożenie zdrowia lub życia, okaleczenia, awarie sprzętu
- miejsce i czas: podczas rozbiórki elementów nawierzchni ulicy, załadunku i ich rozładunku.

Zagrożenie występuje przy zbliżeniu do uzbrojenia podziemnego, jak:

- kable energetyczne i napowietrzna linia energetyczna, sieć gazowa,
- podczas pracy koparki i załadunku dźwigiem na samochody,
- wtargnięcie osób postronnych w strefę pracy sprzętu,
- w czasie transportu urobku,
- upadek ciężaru z wysokości,

4.3. Roboty nawierzchniowe ścieżki i elementów ulic oraz oznakowania

- rodzaj: zagrożenie zdrowia lub życia ludzi, uszkodzenia sprzętu,
- miejsce i czas: na terenie budowy podczas wykonywania nawierzchni ścieżki, chodników i miejsc postojowych.
- układania elementów betonowych oraz ich transportu tj. wyładunku i załadunku.
- regulacji pionowej urządzeń uzbrojenia podziemnego,

Zagrożenie następuje podczas pracy walców drogowych, pił do cięcia nawierzchni, frezarek, transportu materiałów nawierzchniowych.

Podstawowym zagrożeniem jest:

- wtargnięcie osób postronnych w strefę bezpośredniej pracy sprzętu,
- nieuwaga operatora sprzętu ciężkiego: walca itp.
- awaria sprzętu,
- upadek ciężaru z wysokości,
- kolizje drogowe podczas transportu

Przy poprawnym wykonywaniu robót **NIE WYSTĘPUJE** zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

5. Wskazanie sposobu instruktażu przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Obowiązkiem wykonawcy jest oznakowanie i zabezpieczenie terenu budowy.

Wykonawca robót – Kierownik budowy przed przystąpieniem do robót zobowiązany jest sporządzić **Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia** zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. (Dz.U. Nr 120, poz.1126).

Przy sporządzaniu „planu BIOZ” należy skorzystać z zasad BHP podanych dla poszczególnych robót w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47, poz.401), rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. 118 poz. 1263 z dnia 15. 10. 2001 r.), w specyfikacjach technicznych, zapoznać się z dokumentacją projektową i technologią robót. Roboty prowadzić pod nadzorem osób uprawnionych. Zgłaszać właścicielowi uzbrojenia podziemnego rozpoczęcie robót.

Pracownicy wykonujący wykop winni być poinstruowani o przebiegu istniejących linii kablowych. W trakcie wykonywania wykopu należy wygrodzić i oznakować teren wykonywania robót. W trakcie wykonywania montażu i demontażu słupów należy wygrodzić i oznakować teren wykonywania robót. Zabezpieczyć ściany wykopu przed osuwaniem się ziemi. Prace przy przebudowie sieci należy prowadzić po wyłączenia napięcia - dopuszczeniu i pod nadzorem Zakładu Sieci w Elku.

Badania i pomiary winny wykonywać osoby posiadające wymagane uprawnienia. Instruktaż i szkolenie wykonać zgodnie z zatwierdzonym przez Inwestora „planem BIOZ”.

Szczególne uwagę należy zwrócić na posiadanie kwalifikacji – uprawnień przez osoby obsługujące sprzęt drogowy oraz na fakt, że roboty odbywają się pod ruchem i w rejonie, gdzie przebiegają linie napowietrzne energetyczne, kable energetyczne i pozostałe uzbrojenie podziemne.

Szczególnie niedopuszczalne jest:

- obsługiwanie maszyn i urządzeń bez uprawnień,
- obsługiwanie maszyn roboczych bez urządzeń zabezpieczających lub sygnalizacyjnych wymaganych odpowiednimi przepisami,
- wykonywanie napraw i konserwowanie maszyn roboczych będących w ruchu,

- brak zapewnienia środków bezpieczeństwa przewidzianych w dokumentacji techniczno – ruchowej (instrukcji obsługi) podczas pracy maszyn przy wykonywaniu wykopów i robót rozbiórkowych,
- praca po spożyciu napojów alkoholowych,
- składowanie pod liniami napowietrznymi materiałów,
- prowadzenie robót sprzętem mechanicznym pod liniami napowietrznymi będącymi pod napięciem, przy zbliżeniu do kabli energetycznych,

6. Wykaz środków zapobiegawczych – technicznych i organizacyjnych

- zasady BHP, szkolenie podstawowe i stanowiskowe z uwzględnieniem oceny ryzyka zawodowego i technologii robót, wykazu robót szczególnie niebezpiecznych, wykazu robót wykonywanych co najmniej przez dwie osoby,
- środki ochrony indywidualnej pracownika (kaski ochronne, okulary, odzież),
- wskazanie i oznakowanie robót oraz stref niebezpiecznych na budowie,
- sprawny sprzęt i narzędzia,
- nadzór i koordynacja robót,
- zapewnienie przejazdu, przejść i dróg ewakuacyjnych,
- zasady postępowania w przypadku zagrożenia,
- zapewnienie podstawowej pomocy medycznej i łączności alarmowej,
- bezwzględnie, przed przystąpieniem do robót, powiadomić właściciela uzbrojenia, podziemnego w celu prowadzenia robót na warunkach przez niego podanych, a przede wszystkim przy zbliżeniu do czynnych urządzeń prace wykonywać ręcznie,
- instalacja elektryczna zasilająca przenośne urządzenia winna spełniać wymogi normy PC-IEC60364-7-704:1999.

UWAGA

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników, osoba nadzorująca roboty obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania robót i podjęcia działań w celu usunięcia zagrożenia.

7. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Do wymogów w tym zakresie należy zaliczyć zabezpieczenie terenu przed skażeniami. Pracujący sprzęt i maszyny muszą być pozbawione wycieków materiałów pędnych i smarów oraz zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Dotyczy to również ewentualnego magazynu materiałów pędnych (olej napędowy, smary).

8. Ochrona własności publicznej i prywatnej.

Wykonawca odpowiada za ochronę własności publicznej i prywatnej. Roboty drogowe nie mogą powodować trwałych szkód na terenie przyległym do inwestycji. Czasowe zajęcie terenu w uzgodnieniu z właścicielem nie może ograniczyć jego wartości użytkowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, budowa winna być wyposażona w tablicę informacyjną oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.